

Dosarul nr. 3ra-177/19

prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul central (jud. V. Hrapacov)

instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. A. Curdov, Ș. Starciuc, G. Colev)

DECIZIE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând recursurile depuse de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și de Inspectoratul pentru Protecția Mediului,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin FVD „Молдавский Стандарт” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Золотой Аист” societate cu răspundere limitată, Societatea Comercială „Carne-Sud” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Wineri” societate cu răspundere limitată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, intervenientul accesoriu Întreprinderea Municipală „Tvardisan” cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Inspectoratului Ecologic de Stat și a fost menținută hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul central, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă:

La data de 12 aprilie 2017, ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Mediului al Republicii Moldova, Inspectoratului Ecologic de Stat, intervenientul accesoriu Întreprinderea Municipală „Tvardisan” cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că în rezultatul controlului inopinat efectuat de Inspecția Ecologică Taraclia la data de 27 februarie 2017 și 22 decembrie 2016 au fost emise prescripțiile nr. 1 și 28, prin care în punctele 10 a fost interzis ÎM „Tvardisan” deversările apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora.

La data de 01 martie 2017 ÎM „Tvardisan” a adus la cunoștința reclamantilor ca va fi nevoit în curând să înceteze acțiunea contractelor privind livrarea apelor și colectarea apelor reziduale, încheiate cu reclamantii din cauza acțiunilor Inspecției Ecologice Taraclia.

Au menționat că prescripțiile emise de Inspecția Ecologică Taraclia le încalcă drepturile și interesele lor, deoarece activitatea lor de producere este pe teritoriul or. Tvardița, adică în raza de activitate a ÎM „Tvardisan”. Astfel, la data de 06 martie 2017 reclamantii s-au adresat cu cerere prealabilă Ministerului Mediului al RM și Inspectoratului Ecologic de Stat.

La data de 17 martie 2017 Ministerul Mediului al RM a respins cererea prealabilă ca fiind depusă de persoane care nu sunt în drept să conteste, cu toate că potrivit art. 57 alin. (3) și (5) din Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011 la care au făcut referire în cererea prealabilă este direct indicat că prescripțiile ecologice privind deversările prin subsecțiuni de a fi deversate într-un corp de apă sau pe un teren, astfel existând un risc de poluare, pot fi atacate în organul central al administrației publice în domeniul mediului, adică la Ministerul Mediului, iar decizia acestuia poate fi contestată în instanța de contencios administrativ.

La data de 05 aprilie 2017, Inspectoratul Ecologic de Stat a respins cererea prealabilă motivând că este depusă cu omiterea termenului în partea solicitării cu privire la anularea prescripției nr. 28 din 22 decembrie 2016, iar în partea anulării prescripției nr. 1 din 27 ianuarie 2017 a fost respinsă ca fiind nemotivată.

Au considerat reclamantii că refuzul Ministerului Mediului și Inspectoratului Ecologic de Stat exprimat în răspunsurile din 17 martie 2017 și 05 aprilie 2017 și prescripțiile Inspectoratului Ecologic Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 (punctele 10) sunt ilegale și urmează a fi anulate.

Au menționat reclamantii că Inspecția Ecologică Taraclia nu a probat faptul că la ÎM „Tvardisan” într-adevăr lipsește posibilitatea de epurare a apelor reziduale care se acumulează în sistema de canalizare a orașului. Concluziile expuse nu au fost confirmate nici prin actele de control, în baza cărora au fost întocmite prescripțiile contestate, și nici prin alte documente anexate la actele de control. Inspecția Ecologică Taraclia nu a stabilit cu certitudine dacă faptul imposibilității epurării apelor reziduale, este un fenomen sistematic sau de o sigură dată. Dacă este sistematic, prin care acte sistematice de preluare și analiză a apelor reziduale se confirmă faptul dat și dacă răspunzător de faptele date este ÎM „Tvardisan” sau alte persoane de la care prea ape uzate această întreprindere, atunci de ce poartă răspundere ÎM „Tvardisan” și în mod direct consumatorii ei de bună-credință, inclusiv reclamantii.

Au invocat reclamantii că din conținutul actelor întocmite de Inspectoratul Ecologic de Stat nu este clar cum s-a constatat că apele preluate pentru investigare într-adevăr sunt industriale și nu ape casnice sau altele. Dacă circumstanța dată nu a fost verificată și clarificată, atunci din ce cauză interdicția de a prelua ape uzate ține doar de ape industriale. Lipsa clarității în această întrebare este inadmisibilă, or generează crearea discriminării față de anumită categorie de consumatori, ceea ce contravine regulilor generale prevăzută de legislația ecologică a Republicii Moldova.

Au mai invocat că Inspectoratul Ecologic Taraclia nu a ținut cont de faptul că ÎM „Tvardisan” a încheiat cu mai mulți agenți economici, inclusiv cu reclamantii

contracte privind colectarea și epurarea apelor uzate. Contractele date sunt în vigoare și necesită executarea acestora. Refuzul unilateral ÎM „Tvardisan” de la executarea obligațiilor sale contractuale, inclusiv, în rezultatul întocmirii prescripțiilor de Inspecției Ecologice Taraclia este imposibil.

Au relevat reclamanții că Inspecția Ecologică Taraclia trebuia să țină cont de circumstanțele expuse până a interzice ÎM „Tvardisan” primirea apelor reziduale industriale, or interdicția dată trebuia să fie precedat faptul rezilierii contractelor menționate la acordul comun al părților sau în modul unilateral în temei legal, determinat nu de prescripțiile Inspectoratului Ecologic Taraclia dar de probe concrete prin care s-ar confirma faptul că consumatorul a încălcat condițiile contractului, încheiat cu ÎM „Tvardisan”.

Au solicitat reclamanții ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” anularea ca fiind emise cu încălcarea legii și procedurii stabilite refuzurile Ministerului Mediului al RM formulat în răspunsul nr. 64-col/17 din 17 martie 2017 și a Inspectoratul Ecologic de Stat formulat în răspunsul nr. 676 din 05 aprilie 2017 prin care au fost menținute punctele 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016, în partea interzicerii deversărilor apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, în legătură cu imposibilitatea epurării acestora; anularea ca fiind emise cu încălcarea procedurii stabilite a punctelor 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 cu privire la interzicerea deversării apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora; obligarea Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunile acestuia, inclusiv Inspecția Ecologică Taraclia să nu creeze obstacole reclamanților în efectuarea deversării în colectorul de canalizare a ÎM „Tvardisan” în baza contractelor încheiate, cât și în baza altor documente, care sunt necesare conform legislației ecologice în vigoare pentru deversările apelor industriale reziduale, precum și constatarea faptului că contractele privind livrarea apei și recepționarea apelor reziduale nu contravin legislației ecologice.

La data de 19 ianuarie 2018 reclamanții ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” au depus cerere de concretizare a acțiunii în temeiul art. 60 Codul de procedură civilă și au renunțat la pretenția cu privire la constatarea faptului că contractele privind livrarea apei și recepționarea apelor reziduale nu contravin legislației ecologice, în rest cerințele invocate în cererea de chemare în judecată le-au susținut.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul central a fost dispusă încetarea procesului pe capătul de cerere cu privire la constatarea faptului că contractele privind livrarea apei și recepționarea apelor reziduale încheiate între ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” cu ÎM „Tvardisan” nu contravin legislației ecologice.

Prin hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul central a fost admisă acțiunea depusă de ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri”, au fost anulate refuzurile Ministerului Mediului al RM formulat în răspunsul nr. 64-col/17 din 17 martie 2017 și a Inspectoratului Ecologic de Stat formulat în răspunsul nr. 676 din 05

aprilie 2017 prin care au fost menținute punctele 10 din prescripțiile Inspectoratului Ecologic Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016; au fost anulate punctele 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 cu privire la interzicerea deversării apelor reziduale în sistemul de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora; a fost obligat Inspectoratul Ecologic de Stat și subdiviziunile lui, inclusiv și Inspecția Ecologică Taraclia să nu creeze obstacole companiilor ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” să efectueze deversări în colectorul de canalizare a ÎM „ÎM „Tvardisan” în baza contractelor încheiate, cât și în baza altor documente, care sunt necesare conform legislației ecologice în vigoare pentru deversările apelor industriale.

Prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și de Inspectoratul Ecologic de Stat și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 06 decembrie 2018 Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea deciziei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

A invocat că de fapt prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 au fost emise în baza actelor de control nr. 41-TR/IE-16 din 22 decembrie 2016 și nr. 03-TR/IE-17 din 27 februarie 2017. Anume aceste acte de control stabilesc încălcările comise de ÎM „Tvardisan” și pot fi supuse controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ, dar nu prescripțiile.

În așa mod a considerat că urma a fi contestate actele de control, iar în cazul în care instanța de judecată anula actele de control, prescripțiile emise în baza actelor de control devin nule și caduce automat.

Un alt aspect este și faptul că potrivit art. 30 alin. (1) al Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012 poate contesta actele procesului de control doar persoana supusă controlului, adică, cu referire la speță dată, doar ÎM „Tvardisan”.

A mai indicat că pretențiile reclamantilor cu privire la anularea răspunsurilor Ministerului Mediului nr. 64-col/17 din 17 martie 2017 și răspunsul Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 676 din 05 aprilie 2017 nu sunt decizii ale pârâților, din ce rezultă că nu sunt acte administrative și nu pot fi obiect al cercetării în contencios administrativ. Aceste răspunsuri de fapt reprezintă poziția instituțiilor eminente la cererea prealabilă înaintată de reclamant.

A menționat că răspunsul unei autorități publice care cuprinde punctul de vedere cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ normativ nu poate fi considerat drept un act administrativ, deoarece răspunsul în cauză nu produce nici un efect juridic față de persoana care l-a solicitat.

La data de 16 ianuarie 2019, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului Inspectoratul pentru Protecția Mediului a indicat că instanța de apel a aplicat obiectul probațiunii incorect, nu a motivat în decizia sa de ce a acceptat poziția și probele intimatului în favoarea poziției și probelor administrate de Inspectorat.

A considerat necesar de a aprecia critic poziția instanței de apel cu privire la aceea că Inspectoratul nu a demonstrat și nu a adus probe referitor la existența încălcărilor abordate în actele de control și prescripțiile emise, în condiția în care Inspectoratul a anexat la materialele cauzei circa 50 de înscrisuri autentice și necontestate din care rezultă că, ÎM „Tvardisan” nu are capacitatea de a epura apele uzate și le revarsă inclusiv în receptoare naturale precum râulețul „Kirgij-Kitai” care traversează localitatea Tvardița și își are continuarea până în statul Ucraina, care a atenționat de nenumărate ori Guvernul Republicii Moldova despre poluarea râulețului și calitatea extrem de poluată a apel care ajunge în Ucraina.

A menționat că obiectul cercetării judecătorești a fost eronat stabilit de către prima instanță și instanța de apel. Astfel, în calitatea de elemente de bază ce au stat la temeiul emiterii deciziei instanței de apel au fost contractele încheiate de către intimati și intervenientul accesoriu ÎM „Tvardisan”, deși obiectul cauzei era legalitatea emiterii unui act de control în privința ÎM „Tvardisan”.

A invocat că o altă încălcare vădită a normelor de drept material reprezintă situația că de către prima instanță și instanța de apel, nu au fost coroborate normele Legii contenciosului administrativ, referitor la cazurile în care un act administrativ poate fi anulat și normele Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul și efectele nerespectării acesteia. A susținut că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au particularizat și abordat prin prisma prevederilor art. 26 a Legii contenciosului administrativ, ceea ce demonstrează superficialitatea motivării, iar nemotivarea hotărârilor judecătorești atrage asupra sa nulitatea actului juridic.

A susținut că o altă încălcarea gravă a procedurii și dreptului material reprezintă decizia instanței de a se expune asupra oportunității actelor emise de Inspectorat și obligarea acestuia de a nu crea obstacole în activitatea reclamanților, or, conform art. 26 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ este expres stabilit că instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

La data de 15 februarie 2019, ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” și la 22 februarie 2019 ÎM „Tvardisan” au depus referințe prin care au solicitat respingerea recursurilor cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 20 martie 2019 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și emite o nouă decizie din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit că ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” au depus o acțiune în judecată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (succesorul în drepturi a Ministerului Mediului) și Inspectoratul pentru Protecția Mediului (succesorul în drepturi a Inspectoratului Ecologic de Stat) prin care au solicitat anularea ca fiind emise cu încălcarea legii și procedurii stabilite refuzurile Ministerului Mediului al RM formulat în răspunsul nr. 64-col/17 din 17 martie 2017 și a Inspectoratului Ecologic de Stat formulat în răspunsul nr. 676 din 05 aprilie 2017 prin care au fost menținute punctele 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016, în partea interzicerii deversărilor apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, în legătură cu imposibilitatea epurării acestora; anularea ca fiind emise cu încălcarea procedurii stabilite a punctelor 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 cu privire la interzicerea deversării apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora; obligarea Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunile acestuia, inclusiv Inspecția Ecologică Taraclia să nu creeze obstacole reclamantilor în efectuarea deversării în colectorul de canalizare a ÎM „Tvardisan” în baza contractelor încheiate, cât și în baza altor documente, care sunt necesare conform legislației ecologice în vigoare pentru deversările apelor industriale reziduale.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii și anulării refuzurilor Ministerului Mediului al RM formulat în răspunsul nr. 64-col/17 din 17 martie 2017 și a Inspectoratului Ecologic de Stat formulat în răspunsul nr. 676 din 05 aprilie 2017 prin care au fost menținute punctele 10 din prescripțiile Inspectoratului Ecologic Taraclia nr. 01 din 27

februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016; anulării punctelor 10 din prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 cu privire la interzicerea deversării apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora; obligării Inspectoratul Ecologic de Stat și subdiviziunile lui, inclusiv și Inspecției Ecologice Taraclia să nu creeze obstacole companiilor ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” să efectueze deversări în colectorul de canalizare a ÎM „ÎM „Tvardisan” în baza contractelor încheiate, cât și în baza altor documente, care sunt necesare conform legislației ecologice în vigoare pentru deversările apelor industriale.

Soluția primei instanțe a fost menținută și de instanța de apel.

Emiterea în privința ÎM „Tvardisan” a prescripțiilor contestate nr. 28 din 22 decembrie 2016 și nr. 01 din 27 februarie 2017 s-a realizat în temeiul actelor de control nr. 41-TR/IE-16 din 22 decembrie și nr. 03-TR/IE-17 din 27 februarie 2017 întocmite de Inspecția Ecologică Taraclia în temeiul art. 26 alin. (1) din Legea nr. 1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător, Regulamentului Inspectoratului Ecologic de Stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 77 din 30 ianuarie 2004, în vigoare la data controlului, precum și în baza Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar împotriva acestor prescripții ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” au formulat cerere prealabilă, prin care au solicitat revocarea acestora și obligarea Inspectoratului Ecologic de Stat să nu creeze obstacole în activitatea acestora să efectueze devieri ale apelor industriale uzate în rețelele de canalizare a ÎM „Tvardisan” în baza contractelor de livrare a apei și de recepție a apelor uzate.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că au fost încheiate de către intimați și intervenientul accesoriu contracte privind livrarea apelor și colectarea apelor reziduale, care permit evacuarea apelor uzate în sistemul de canalizare gestionat de ÎM „Tvardisan” și că ultimul activează conform legislației, în legătură cu ce a admis acțiunea depusă de intimați. Astfel, din motivul ilegalității acțiunilor Inspectoratului Ecologic de Stat și subdiviziunilor sale teritoriale prin interzicerea ÎM „Tvardisan” în temeiul prescripțiilor, de a nu admite devieri a apelor industriale în rețele de canalizare lezează în mod direct interesele reclamantilor, deoarece aceștia dispun de contracte încheiate în acest sens cu ÎM „Tvardisan”. Punctele nr. 10 din prescripțiile și refuzurile părților exprimate prin scrisorile 17 martie 2017 și 05 aprilie 2017 menționate supra, instanțele de judecată inferioare au dispus anularea acestora prin prisma prevederilor art. 25 alin.(1) lit. b) a Legii contenciosului administrativ.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, în raport cu criticele formulate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanțelor judecătorești este una greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că la data de 21 decembrie 2016 Inspectoratul Ecologic de Stat a efectuat un control la ÎM „Tvardisan” cu tematica „îndeplinirii prescripțiilor înaintate anterior, deținerea Autorizației de mediu, calculul și achitarea plății pentru poluarea mediului, planuri

de măsuri cu privire la diminuarea emisiilor de poluanți în atmosferă și protecția mediului înconjurător.

În rezultatul controlului inspectorii de mediu au constatat că ÎM „Tvardisan” deversează stocurile de canalizare, fără a fi epurate direct în râulețul transfrontalier „Kirghij-Kitai”, iar în acest sens au fost cauzate prejudicii.

Ca rezultat al controlului, Inspekția Ecologică Taraclia a documentat toate faptele ilegale în actul de control nr. 41-TR/IE-16 din 22 decembrie 2016 și a emis prescripția nr. 28 din 22 decembrie 2016 prin care a interzis deversările apelor reziduale în sistema de canalizare a ÎM „Tvardisan”, din cauza imposibilității epurării acestora.

Ulterior, la data de 27 februarie 2017, Inspekția Ecologică Taraclia a efectuat un control repetat la ÎM „Tvardisan” privind verificarea îndeplinirii măsurilor prescrise de către întreprinderea supusă controlului în Actul de control nr. 41-TR/IE-16 din 22 decembrie 2016 și a Prescripției nr. 28 din 22 decembrie 2016.

În urma controlului inspectorii de mediu au constatat că de către ÎM „Tvardisan” au fost îndeplinite doar 2 puncte din cele 12 indicate în Prescripția nr. 28 din 22 decembrie 2016.

Încălcările au fost documentate în actul de control nr. 03-TR/IE-17 din 27 februarie 2017, iar pentru acest fapt a fost emisă o nouă prescripție nr. 01 din 27 februarie 2017. La efectuarea controlului a fost respectată procedura stabilită de lege, acesta a fost efectuat în prezența persoanei responsabile la ÎM „Tvardisan”, fiindu-i înmănat un exemplar al actului de control și prescripției.

Colegiul reține că anularea actelor emise de recurenții/pârâți a fost solicitată de ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri” și nu ÎM „Tvardisan”, în privința căruia au fost emise actele de control și care este în drept să solicite modificarea sau abrogarea totală sau parțială a actelor administrative.

În speță prezintă relevanță și dispozițiile art.1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000, care indică că orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Prevederile art.3 alin.(1) lit. a) al Legii nominalizate supra stipulează că, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi.

Art. 5 lit. a) al aceleiași Legi stipulează că, subiecți cu drept de sesizare în contenciosul administrativ sunt persoana, inclusiv funcționarul public, militarul, persoana cu statut militar, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri - în condițiile art.14 al prezentei legi.

Conform art.16 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a

primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

În consecință, Colegiul constată că prescripțiile Inspecției Ecologice Taraclia nr. 01 din 27 februarie 2017 și nr. 28 din 22 decembrie 2016 au fost emise în privința ÎM „Tvardisan” și nu în privința ÎCS FVD „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой Аист” SRL, SC „Carne-Sud” SRL, ÎCS „Bulgari Wineri”, iar reclamanții nu au indicat care drepturi recunoscute de lege le-au fost încălcate de către Ministerul Mediului și Inspectoratul Ecologic de Stat prin emiterea actelor de control și a prescripțiilor contestate, fapt ce în plus indică la netemeinicia soluției instanțelor ierarhic inferioare.

Or, art. 39 din Constituție nu prevede dreptul absolut al fiecărui cetățean de a contesta legalitatea actelor emise de autoritățile publice locale în care aceștia nu sunt vizați. Faptul că reclamanții/recurenți au încheiat cu ÎM „Tvardisan” contract de livrare a apelor reziduale nu le acordă dreptul de a contesta actele emise în privința intervenientului accesoriu ÎM „Tvardisan”.

Cele relatate în ansamblu atestă temeinicia recursului declarat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și de Inspectoratul pentru Protecția Mediului și indică la ilegalitatea hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, fapt ce impune casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, însă normele de drept material au fost interpretate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie, prin care acțiunea depusă de Întreprinderea cu Capital Străin FVD „Молдавский Стандарт” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Золотой Аист” societate cu răspundere limitată, Societatea Comercială „Carne-Sud” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Wineri” societate cu răspundere limitată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, intervenientul accesoriu Întreprinderea Municipală „Tvardisan” cu privire la contestarea actelor administrative de respins ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 26 martie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul central, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin FVD „Молдавский Стандарт” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Золотой Аист” societate cu răspundere limitată, Societatea Comercială „Carne-Sud” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Wineri” societate cu răspundere limitată împotriva

Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, intervenientul accesoriu Întreprinderea Municipală „Tvardisan” cu privire la contestarea actelor administrative și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge acțiunea depusă de Întreprinderea cu Capital Străin FVD „Молдавский Стандарт” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Золотой Аист” societate cu răspundere limitată, Societatea Comercială „Carne-Sud” societate cu răspundere limitată, Întreprinderea cu Capital Străin „Bulgari Wineri” societate cu răspundere limitată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, intervenientul accesoriu Întreprinderea Municipală „Tvardisan” cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru